

Er det uetisk at lade være med at prioritere?

*Ved Jacob Birkler, lektor, ph.d.
Formand for Det Ethiske Råd*

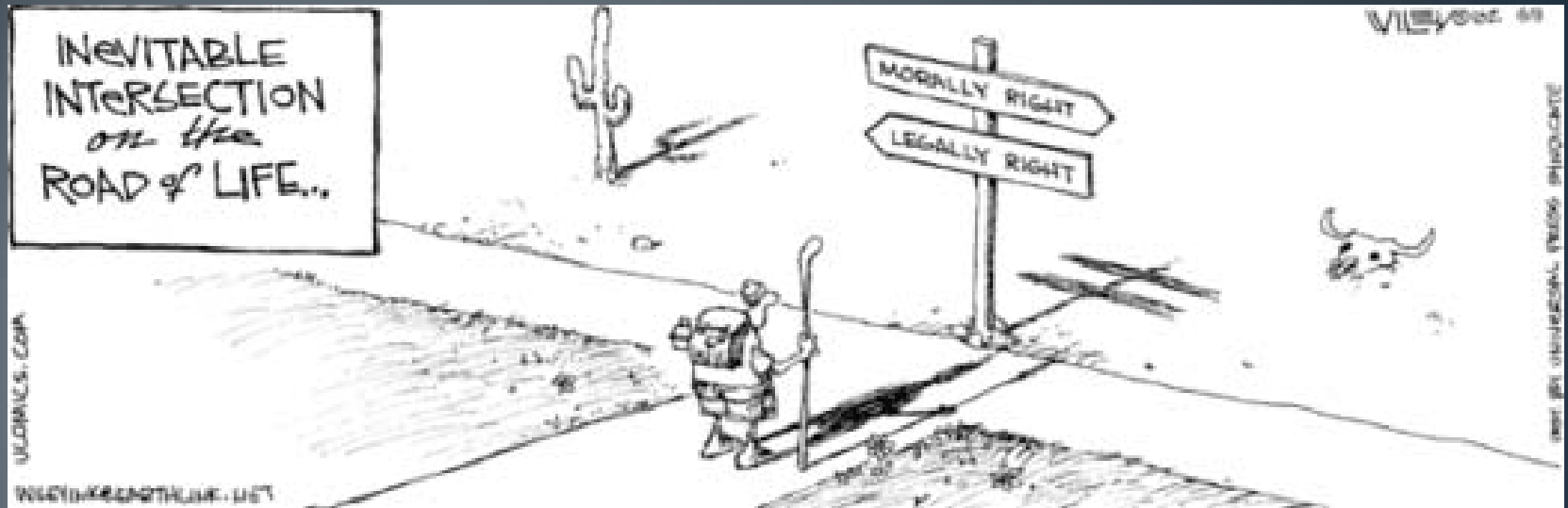

Etikkens regelmæssige grænser

Etik er det, som jeg/vi har at rette os efter i forholdet til den anden

Regler	Nedskrevne	Uskrevne
Alvorlige	Retslige love	Etik
Mindre alvorlige	'Spilleregler'	Etikette

Når tvivlen opstår

Juridisk spørgsmål

Hvad *skal* jeg/vi
(ikke) gøre?

Praktisk spørgsmål

Hvad *kan* jeg/vi
(ikke) gøre?

Etisk spørgsmål

Hvad *bør* jeg/vi
(ikke) gøre?

Det etiske dilemma

Et etisk dilemma er en vanskelig værdikonflikt, hvor der skal træffes ét valg blandt flere handlingsalternativer. Et valg, hvis udfald får konsekvenser for andre mennesker.

Prioritering

Kronisk misforhold mellem ressourcer og muligheder

Vi skal behandle alle patienter i videst muligt omfang
uanset hvad det koster

ren illusion

Hvordan kan vi etisk forsvare noget mindre?

Etik – og prioritering?

Etik og prioritering drejer sig om, at vi vurderer hvad der er rigtigt og forkert før vi prioriterer

Det er IKKE uetisk at prioritere
men uetisk hvis vi undlader at prioritere

Hvis vi ikke prioriterer vil det foregå i det skjulte

Større åbenhed om en prioriteringsmodel

- nogle har større krav på behandling/ydelser end andre

Etisk relevant forskel mellem prioriteringsniveauer?

- nationalt, regionalt, kommunalt, lokalt, klinisk

'Hvad der betaler sig'

Hensynet til borgeren men nu også samfundsøkonomien

- Dyr medicin til terminale patienter?
- Nedprioritering af ydelser til handicappede?
- Fiksering af borgere pga. økonomiske hensyn?
- Patienter/borgere i eller uden for arbejdsmarkedet?
- Organhandel / kommerciel rugemoderskab?

Etik – og forebyggelse?

Forebyggelse som nutidens columbusæg, men...

Bekymringsgørelse

Sygeliggørelse

Patientliggørelse

Stigmatisering /stempling

Sundhedstyranni

'Selvforskyldte sygdomme'

Omsorgspligt - Omsorgssvigt

Velfærdsteknologi

- Robotter der supplerer og/eller erstatter
- Telemedicin
- Skjult prioritering

Seksuelle behov

- Grænser for hjælp?
- Faglige og personlige grænser

Tvangsbehandling af inhabile demente

- Hvem er det vi respekterer? (hvornår og hvordan)
- Når de pårørende presser sig på!

Overvågning (offentlig/privat)

- Kamera, chip, koder etc.

Håndtering af det etiske dilemma

Konsekvenser / Nyttmaksimering

Pligter / Principper

Nærhed / Relationer

Dialog / Kommunikation

Person / Karakter

Grundværdier

Typiske grundværdier der formuleres og præsenteres i det danske social- og sundhedsvæsen

Åbenhed	> <	Lukkethed
Ansvarlighed	> <	Uansvarlighed
Respekt	> <	Despekt
Faglighed	> <	Ufaglighed
Anerkendelse	> <	Miskendelse
Tillid	> <	Mistillid
Humor	> <	Alvor
Nærvær	> <	Distance

Arbejdet med etik og værdier

